

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie – Rejonie Opiekuńczym „Białogon”

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach jest gminną jednostką organizacyjną i budżetową utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej.

Prezydentem Miasta Kielce jest Pan Wojciech Lubawski.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach został utworzony na mocy Uchwały Nr X/79/90 Miejskiej Rady Narodowej w Kielcach z dnia 1 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Jednostki budżetowej pod nazwą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kielcach oraz Zarządzenia Nr 15/90 Prezydenta Miasta Kielce z dnia 3 sierpnia 1990 roku w sprawie organizacji i zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kielcach.

Dyrektorem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach jest Pan Marek Scelina. Rejon Opiekuńczy „Białogon” jest jednym z 11 rejonów opiekuńczych MOPR w Kielcach, mieści się w budynku przy ulicy Wesolej 51. Kierownikiem kontrolowanego Rejonu jest Pani Anna Barańska, Zastępcą Kierownika Pani Małgorzata Kojacz.

MOPR posiada własny NIP 959-08-30-858 i REGON 003677051.

Ośrodek działa w oparciu o:

1. Statut, będący załącznikiem do Uchwały Nr XLIV/797/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 16 maja 2013 roku w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Kielcach. Zmiany w Statucie wprowadzone zostały na mocy Uchwał: Nr LIV/953/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 5 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zmian w statucie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach, Nr LII/933/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 7 grudnia 2013 roku zmieniającej uchwałę w sprawie nadania statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Rodzinie w Kielcach oraz Nr LXIII/1106/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie wprowadzenia zmian w statucie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach.
2. Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej wprowadzony Zarządzeniem wewnętrznym Nr 7/2012 z dnia 23 stycznia 2012 roku Dyrektora MOPR w Kielcach w sprawie nadania MOPR w Kielcach Regulaminu Organizacyjnego. Ostatnia zmiana

do Regulaminu wprowadzona została Zarządzeniem Nr 58/2013 Dyrektora MOPR w Kielcach w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym MOPR w Kielcach.

3. Upoważnienie Or - II.077.44.2014 Prezydenta Kielc z dnia 02 czerwca 2014 roku dla Kierownika Rejonu „Białogon” MOPR w Kielcach do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
4. Upoważnienie Or - II.077.45.2014 Prezydenta Kielc z dnia 02 czerwca 2014 roku dla Zastępcy Kierownika Rejonu „Białogon” MOPR w Kielcach do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;
5. Uchwałę Nr LII/934/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 07 listopada 2013 roku w sprawie zasad przyznania i odpłatności za usługi świadczone w ramach ustawy o pomocy społecznej.
6. Uchwałę Nr II/37/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 18 grudnia 2014 roku zmieniającą Uchwałę w sprawie zasad przyznania i odpłatności za usługi świadczone w ramach ustawy o pomocy społecznej.
7. Uchwałę Nr LVI/988/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności.
8. Uchwałę Nr LVI/989/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku i świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych oraz określenia zasad zwrotu wydatków za przyznaną pomoc w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020.
9. Uchwałę Nr LIX/1042/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie posiłku i świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych;
10. Uchwałę Nr LIX/1043/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za świadczenia w postaci posiłku oraz przyjęcia programu osłonowego dotyczącego udzielenia mieszkańcom Gminy Kielce pomocy w zakresie dożywiania.

11. Zarządzenie Nr 5/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności.
12. Zarządzenie Nr 9/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 07 lutego 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności.
13. Zarządzenie Nr 25/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego i specjalnego zasiłku celowego na zakup żywności.
14. Zarządzenie Nr 34/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 30 grudnia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności.
15. Zarządzenie Nr 31/2014 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie szczegółowych zasad udzielania pomocy w formie posiłku.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Renata Gwóźdź – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 526/2015 z dnia 22 czerwca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Smolanko – koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 525/2015 z dnia 22 czerwca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli *Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach pod poz. 10/2015.*

II. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 23 – 26 czerwca 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz realizacji zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015, poz. 332).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach – Rejon Opiekuńczy „Białogon” mieści się przy ulicy Wesołej 51, tel. tel. 41 340 72 60. Zajmuje 8 pomieszczeń usytuowanych na VIII piętrze, wyposażonych w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji MOPR jest ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana w większości na indywidualne konta bankowe klientów.

Ad. 1 Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadry.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Kielcach – Rejonie Opiekuńczym „Białogon” w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych jest 16 pracowników, w tym: kierownik, zastępca kierownika oraz 14 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik oraz Zastępca Kierownika posiadają odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanych stanowiskach. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyły specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni zatrudnieni w kontrolowanej jednostce posiadają również właściwe kwalifikacje na zajmowanych stanowiskach pracy. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń oraz wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $198\ 857/154 = 1\ 291$

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych w MOPR w Kielcach na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2015 r., poz. 163), na jednego pracownika socjalnego przypada 1 291 mieszkańców.

Ad. 2 Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U z 2015., poz. 332).

Zasiłki stałe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomocy w formie zasiłku stałego w 2014 roku udzielono dla 189 osób, za 170 osób opłacono składkę zdrowotną. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłki stałe wypłacano dla 177 osób, a za 160 osób opłacana jest składka zdrowotna.

Handwritten signature

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

MOPR-81220/18071/1/2014; MOPR-8120/7388/1/2014; MOPR-8122/11711/2/2014;
MOPR-BG.5100.11711.1.2015; MOPR-BG.5100.68091.2015; MOPR.5100.19211.1.2015;
MOPR-5100.18.464.1.2015; MOPR.5100.17237.1.2015; MOPR.5100.17445.1.2015;
MOPR-BG.5100.17445.2.2015.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”.

W podstawie prawnej odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, a także upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych, w których termin wypłaty świadczenia przypadał przed dniem uprawomocnienia się przedmiotowej decyzji, zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nadawano rygor natychmiastowej wykonalności poprzez przywołanie w podstawie prawnej art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, informowano o tym fakcie klienta w sentencji, a w uzasadnieniu, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Decyzje o przyznaniu pomocy w większości wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Wzrost
Pomoc

Zasiłki okresowe.

Z informacji przekazanych przez Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Kielcach (Załącznik Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2014 roku pomoc w formie zasiłku okresowego przyznano decyzją dla **438 osób**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie. W 2015 roku do dnia kontroli zasiłku okresowego udzielono dla **320 osób**.

Wysokość wypłacanych zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Kontroli poddano dokumentację osób objętych pomocą na mocy decyzji:

MOPR-8123/6809/1/2014; MOPR-8123/13873/3/2014; MOPR-81270/13873/3/2014; MOPR.5101.138731.2015; MOPR.5101.13873.2.2015; MOPR.5101.15562.1.2015; MOPR-BG.5101.15562.2.2015; MOPR-BG.5101.1160.2.2015; MOPR.5101.15209.1.2015; MOPR-BG.5101.15209.2.2015; MOPR.5101.1869.1.2015; MOPR-8123/14284/5/2014.

Ze skontrolowanych akt wynika, że przed każdym udzieleniem zasiłku okresowego pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację. Wywiady przeprowadzone zostały terminowo, zgodnie z § 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 08 czerwca 2012 roku.

W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o powierzchni gospodarstwa rolnego oraz świadczeń rodzinnych.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Prezydenta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” wynika, iż w 2014 roku pomocy w formie posiłku udzielono dla **1008 osób**, a **287 rodzinom** udzielono zasiłku celowego. W roku bieżącym do dnia kontroli pomocą w postaci gorącego posiłku objętych było **631 osób**, a zasiłkiem celowym **209 rodzin**.

Dzieci z terenu Rejonu Opiekuńczego „Bialogon” dożywiane są aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych:

Lp.	Nazwa szkoły	Cena posiłku	Liczba dzieci dożywianych
1.	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Zielonce	15,00 zł	1
2.	Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno – Wychowawczy w Kielcach (PSOUU KOŁO)	7,00 zł	1
2.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 1 w Kielcach	5,00 zł/10,00 zł	2
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy Nr 2 w Kielcach	7,50 zł/10,00 zł	2
4.	Stołówka Muzyczna, ul. Wojewódzka	7,00 zł	2
5.	Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Nowinach	3,00 zł	1
6.	Szkoła Podstawowa Nr 19	3,90 zł	1
7.	Szkoła Podstawowa w Nowinach	4,40 zł	8
8.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 10	3,80 zł	5
9.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 11	3,50 zł	1
10.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 12	3,60 zł	2
11.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 15	3,80 zł	19
12.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 27	3,80 zł	1
13.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 28	3,70 zł	1
14.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 29	3,50 zł	1

15.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 8	3,50 zł	53
	RAZEM		101

Pozytywnym jest fakt, iż w szkołach dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych i świadczeń rzeczowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

MOPR.5102.15562.PR.1.2015; MOPR-BG.5109.15562.2.2015;
MOPR.5102.16272.PR.1.2015; MOPR.5102.1869.PR.1.2015; MOPR-BG.5101.1160.2.2015;
MOPR.8121/13873/PR/3/2014; MOPR-8121/13873/PR/4/2014;
MOPR.5102.13873.PR.1.2015; MOPR.5102.13873.PR.2.2015; MOPR-8121/12620/PR/2014
oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

MOPR-BG.5114.17015.2.2015; MOPR.5113.1869.2.2015; MOPR.5113.1869.1.2015;
MOPR.5114.15209.1.2015; MOPR.5113.16272.1.2015; MOPR-81270/13873/2/2014;
MOPR-81270/13873/3/2014; MOPR.5113.806.3.2015; MOPR.5113.806.2.2015;
MOPR.5113.806.2.2015; MOPR.5114.806.1.2015.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja określająca sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz Uchwał Rady Miasta Kielce w sprawie dożywiania. W podstawie prawnej decyzji wydanych w ramach Programu odnotowano brak przywołania Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych wydanych na posiłek zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności, choć realizacja posiłku była przed uprawomocnieniem się decyzji.

Ponadto w większości decyzje wydawane były na wniosek klienta, zgodnie z obowiązującym terminem, jednak udzielenie posiłku określano w decyzji z terminem wstecznym, np.

wniosek z dnia 09 stycznia 2015 r., wywiad 16 stycznia 2015 r., decyzja z dnia 06 lutego 2015 r., posiłek przyznany na okres od 07 stycznia do 25 czerwca 2015 roku.

Zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych uzależnione są od sytuacji materialnej rodziny oraz od ilości osób w rodzinie, a ich wysokość określana jest zgodnie z zarządzeniem Dyrektora MOPR w Kielcach w sprawie ustalenia wysokości świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup żywności.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i zasiłków celowych specjalnych.

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach - Rejon Opiekuńczy „Białogon” przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków i leczenia, rachunków za energię elektryczną i gaz. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2014, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika (Zał. Nr 2 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) udzieliła **232 osobom** zasiłków celowych i **48 osobom** specjalnych zasiłków celowych. W 2015 roku do dnia kontroli **142 osobom** przyznano zasiłek celowy, a **33 osobom** specjalny zasiłek celowy. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na dofinansowanie do zakupu leków oraz żywności.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe MOPR-8121/13873/1/2014; MOPR-8121/12620/2/2014; MOPR-BG.5102.12620.1.2015; MOPR-5102.523.2.2015; MOPR.5102.523.1.2015; MOPR-8121/523/3/2014; MOPR.5102.806.1.2015; MOPR.5102.15209.1.2015; MOPR-8121/2294/2/2014; MOPR-8121/14284/1/2014.

Zasiłki celowe specjalne – MOPR.5102.4995.1.2015; MOPR-8121/9708/1/2014; MOPR-8121/9708/2/2014; MOPR-8121/5001/1/2014; MOPR.5102.12503.2.2015; MOPR-BG.5102.12503.3.2015; MOPR-8121/12503/1/2014; MOPR-8121/12503/2/2014; MOPR-8121/12503/3/2014; MOPR-8121/12503/4/2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy

Handwritten signature

były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Pomoc przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz Zarządzenia Dyrektora z 30 stycznia 2014 w sprawie ustalenia wysokości zasiłku celowego i zasiłku celowego specjalnego.

W kilku przypadkach stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co nie jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje usługi opiekuńcze, które w myśl art. 50 ust. 3 i 4 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację i w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem osobom samotnym oraz w miarę możliwości osobom i rodzinom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina takiej pomocy nie może zapewnić, a także usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr LII/934/2013 Rady Miasta Kielce z dnia 07 listopada 2013 roku w sprawie zasad przyznania i odpłatności za usługi świadczone w ramach ustawy o pomocy społecznej, zmieniona Uchwałą Nr II/37/2014 Rady Miasta Kielce z dnia 18 grudnia 2014 roku.

Usługi przyznawane są na podstawie: wniosku złożonego przez osoby zainteresowane oraz wywiadu środowiskowego wraz z niezbędną dokumentacją. W decyzji administracyjnej wydawanej przez MOPR zawarte są m. in.: okres świadczenia usług, liczba dni w tygodniu z rozgraniczeniem dni powszednich i wolnych od pracy, liczba przyznanych godzin dziennie, wysokość odpłatności, termin dokonania płatności.

Pomoc w formie usług opiekuńczych w kontrolowanym Rejonie Opiekuńczym świadczona jest przez następujące Agencje opiekuńcze: Agencję Usług Opiekuńczo – Medycznych „Arka”, Prywatny Gabinet Rehabilitacji Leczniczej „Życie”, Caritas Diecezji Kieleckiej – Zespół Placówek Opiekuńczo – Leczniczych, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zakład Kompleksowych Domowych Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”, Agencję Usług Opiekuńczo – Pielęgniarskich „Siostra - BIS”, Centrum Opiekuńczo - Medyczne „Renoma”, Usługi Opiekuńcze i Pielęgniarskie „Duet”, Agencję Opiekuńczą „Samarytanin”, Polski Czerwony Krzyż, Wsparcie – Bogumiła Bełtowska oraz

NZOZ „Profilaktyka”. (Załącznik Nr 3 – Informacja Kierownika Rejonu „Śródmieście” dotycząca podmiotów świadczących usługi).

W roku 2014 usługi opiekuńcze świadczone były u **80 osób**, a specjalistyczne usługi opiekuńcze u **26 osób**. W roku 2015 do dnia kontroli usługami opiekuńczymi objęto **77 osób**, natomiast specjalistycznymi usługami opiekuńczymi **20 osób**.

Sprawdzono następujące akta spraw:

MOPR.512.OW.15450.1.2015; MOPR.512.RW.15450.1.2015;
MOPR.512.OW.19487.1.2015; MOPR.512.OW.11315.1.2015; MOPR-
BG.512.1.11315.2.2015; MOPR-81300/O/11315/4/2014; MOPR-81300/R/421/1/2014;
MOPR.512.OW.17982.2.2015; MOPR-BG.512.1.2761.1.2015.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie, orzeczenia o niepełnosprawności, zaświadczenia o wysokości dochodów, karty informacyjne leczenia szpitalnego, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przywołanych aktów prawnych.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności, pomimo, że usługi wykonywane były przed uprawomocnieniem się przedmiotowej decyzji.

Nadmienić należy, iż decyzje na usługi opiekuńcze wydawane były na wniosek klienta, zgodnie z obowiązującym terminem, jednak okres świadczenia usług był określony z terminem wstecznym, np. wniosek z dnia 14 kwietnia 2015 r., wywiad 21 kwietnia 2015 r., decyzja z dnia 11 maja 2015 r., świadczenie przyznane na okres od 01 kwietnia do 30 września 2015 roku. Poprzednia decyzja wydana na okres do 31 marca 2015 roku. W ocenie kontrolujących kolejna decyzja winna być wydawana niezwłocznie po zakończeniu okresu świadczenia usług, określonego w poprzedniej decyzji.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2014 roku usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było 14 osób. W roku 2015 do dnia kontroli ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 18 osób. Specjalistyczne usługi opiekuńcze u osób zamieszkujących na terenie działania Rejonu Opiekuńczego „Białogon” wykonują następujące podmioty: Centrum Rehabilitacyjno – Medyczne „Terapeuta”, NZOZ „PROMED, Usługi Rehabilitacyjne „PROMYK”, Zakład Kompleksowych Domowych

Świadczeń Zdrowotnych i Promocji Zdrowia „Zdrowie”, Agencja Usług Opiekuńczo – Pielęgniarskich „Siostra - BIS”, Centrum Opiekuńczo - Medyczne „Renoma”, Usługi Opiekuńcze i Pielęgniarskie „Duet”, Agencja Opiekuńcza „Samarytanin”, Polski Czerwony Krzyż, Wsparcie – Bogumiła Bełtowska oraz NZOZ „Profilaktyka”.

Sprawdzono akta o numerach decyzji:

MOPR.512.OZ.1705.1.2015; MOPR.512.OZ.17015.2.2015; MOPR-BG.512.5.17015.2.2015; MOPR-81301/O/17068/2/2014; MOPR.512.OZ.17068.1.2015; MOPR-BG.512.5.17068.2.2015; MOPR-81301/0/421/2/2014; MOPR-81301/0/421/3/2014; MOPR.512.OZ.421.1.2015; MOPR-BG.512.5.421.8.2015; MOPR.512.RW.179822.2015.

W aktach klientów znajdują się m. in.: wnioski, wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia lekarskie, zakresy usług, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, kodeks postępowania administracyjnego oraz upoważnienie do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W kilku przypadkach w podstawie prawnej decyzji widniało nieobowiązujące już rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2009 roku.

Pomoc przyznawano w oparciu o przepisy aktów prawnych wymienionych powyżej, a także w oparciu o zarządzenie wewnętrzne Nr 22/2012 Dyrektora MOPR z dnia 27 czerwca 2012 roku w sprawie sporządzania zakresu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W decyzji określano m. in.: okres świadczenia usług, podmiot, który będzie wykonywał usługi, dni w tygodniu, w których będą wykonywane usługi z rozgraniczeniem dni powszednich, sobót, niedziel i dni świątecznych, liczbę przyznanych godzin dziennie, wysokość odpłatności, termin dokonania płatności.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności, pomimo, że usługi wykonywane były przed uprawomocnieniem się przedmiotowej decyzji.

Nadmienić należy, iż podobnie jak w przypadku usług opiekuńczych, decyzje na usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wydawane były na wniosek klienta, zgodnie z obowiązującym terminem, jednak okres świadczenia usług był określony z terminem wstecznym.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. Z informacji udzielonej przez Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” wynika, iż w 2014 roku do domów pomocy społecznej skierowano 11 osób, a w 2015 roku 5 osób.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (*art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej*) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Z informacji uzyskanych od Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” wynika, że praca socjalna w Rejonie Opiekuńczym „Białogon” jest prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną tj. parafią pod wezwaniem św. Pallotiego w Kielcach. Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmują działania polegające m. in. na:

- udzielaniu informacji o przysługujących klientowi świadczeniach i dostępnych formach pomocy w Ośrodku oraz w innych instytucjach,
- podejmowaniu interwencji w związku z konfliktami rodzinnymi,
- wspieraniu rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- pomocy w załatwianiu spraw bieżących m.in. urzędowych (uzupełnianie dokumentów, przekazów, pisanie wniosków),
- kierowaniu do organizacji pozarządowych zajmujących się dystrybucją żywności,
- kierowaniu do Klubów Integracji Społecznej, pomocy w pozyskaniu sprzętu medycznego, ortopedycznego,
- motywowaniu do poszukiwania pracy na własną rękę za pośrednictwem prasy lub Internetu,
- udzielaniu porad o możliwościach rozwiązania problemu np. skorzystania z konsultacji z radcą prawnym,
- pomocy w przewyciężaniu nałogów i uzależnień,
- współpracy z policją, kuratorami sądowymi, strażą miejską, pedagogami, służbą zdrowia, psychologiem, Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy, Ośrodkiem Korekcyjno – Edukacyjnym, radcą prawnym, organizacjami pozarządowymi.

Ważnym instrumentem pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc są kontrakty socjalne, które mają na celu zobowiązanie zainteresowanego do podejmowania z pracownikiem wspólnych działań zmierzających do przezwyciężenia jego trudnej sytuacji życiowej. W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni kontrolowanej jednostki zawarli 23 kontrakty z klientami pomocy społecznej. Kontrakty najczęściej zawierane były z osobami bezrobotnymi, nieaktywnymi zawodowo, uzależnionymi od alkoholu. Kontrakty dotyczyły uczestnictwa w pracach społecznie użytecznych, terapii dla osób uzależnionych od alkoholu oraz aktywnego poszukiwania pracy.

Ad. 5. Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Kielcach realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zadanie to zostało ujęte w Statucie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie.

W kontrolowanym Rejonie Opiekuńczym wsparciem asystenta rodziny w roku 2014 objętych było 5 rodzin, w roku bieżącym asystent pracuje z 3 rodzinami.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w MOPR w Kielcach – Rejonie opiekuńczym „Białogon” ustalono, iż pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m. in.: zaświadczenia z UP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur, oświadczenia klientów, zaświadczenia lekarskie, karty leczenia szpitalnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

W toku kontroli ustalono, iż Kierownik i Zastępca Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” posiadają odpowiednie wykształcenie wymagane na zajmowanych stanowiskach, zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiadają dyplom ukończenia specjalizacji w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli w MOPR w Kielcach jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 1 291 mieszkańców.

Dokumenty takie jak Statut i Regulamin MOPR są aktualne na dzień kontroli.

Warunki lokalowe dają klientom możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

W zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych wydanych w zakresie pomocy społecznej widniały aktualne publikatory przywołanych aktów prawnych. W podstawie prawnej decyzji wydanych w ramach Programu dożywiania odnotowano brak przywołania Uchwały Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, a w kilku przypadkach decyzji na specjalistyczne usługi opiekuńcze widniało nieobowiązujące już rozporządzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z 2009 roku.

W skontrolowanych decyzjach administracyjnych na posiłki, usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zespół kontrolny odnotował, iż decyzjom tym nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności, pomimo, że realizacja usługi czy posiłku odbywała się przed uprawomocnieniem przedmiotowej decyzji.

Nadmienić należy, iż decyzje na usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne oraz posiłki wydawane były na wniosek klienta, zgodnie z obowiązującym terminem, jednak realizacja posiłku lub usługi była określona z terminem wstecznym. W ocenie kontrolujących decyzja winna być wydawana niezwłocznie.

Ponadto w kilku przypadkach zasiłków celowych, w tym specjalnych stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co nie jest zgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z ideą Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że w kontrolowanym Rejonie Opiekuńczym kontrakt socjalny wykorzystywany jest jako instrument pracy socjalnej.

Pozytywnym jest także fakt, iż w MOPR Kielce zatrudnieni są asystenci rodziny, którzy wspierają rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi z Rejonu Opiekuńczego „Białogon”.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika i Zastępcę Kierownika kontrolowanego Rejonu Opiekuńczego.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem i Zastępcą Kierownika kontrolowanego Rejonu.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Dyrektor jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Dyrektorowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Dyrektor jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez Kierownika Rejonu Opiekuńczego „Białogon” pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
3. Informacja dot. usług opiekuńczych.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź

2. Barbara Smolanko

Ze strony kontrolowanej:

DYREKTOR
mgr Marek Sceliny

Kielce, dnia 14 lipca 2015 r.

Renata Gwóźdź
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Renata Sekiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

SWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3

WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ
ul. Studzienna 2,
25-544 KIELCE
NIP 959-08-30-858, Reg 009877051
(57)